

De groene koningin.

Ik hou niet van fanatiekelingen maar ik besef ook dat het afhankelijk is van wie het bekijkt of iemand al dan niet fanatiek is. Ik weet ook dat in discussies op café de gemoederen al snel verhit geraken en dat het testosterongehalte versterkt wordt als er een vrouw in de buurt zit. Het gaat ofwel over politiek en voetbal ofwel over vrouwen en sex. Mannen zijn toch eigenlijk simpele wezens, geen wonder dat zij niks van vrouwen begrijpen.

Het was weer één van die avonden waarop het over politiek ging en een vrouw de indruk moest krijgen dat ze allemaal intelligente mannen waren. Aan de ene hoek van de toog zit de vrouw, strakke jeans en een blouse met een decolleté die niets aan de verbeelding overlaat. Aan de andere kant zitten de discus en Jos. De discus is een bijnaam, zijn echte naam weet ik zelfs niet. Hij denkt van zichzelf dat hij de intelligentste is van de mensen die hier binnen zitten en doet niets liever dan discussiëren. Jos, een gezapige gepensioneerde, die, naar mijn gevoel, weet hoe het leven en de wereld in elkaar zitten of er zich althans niet te veel zorgen over maakt. De man naast haar, ben ik.

“Jij bent hypocriet! Eerst zeggen dat we meer de fiets en het openbaar vervoer moeten nemen en toch zelf met de auto rijden als het jou uitkomt.”

Nu word ik aangevallen omdat ik gezegd had dat, als men zit te kankeren dat we te veel geld pompen in het openbaar vervoer, we er beter meer gebruik van zouden maken zodat er op die manier weer meer geld is om het beter te maken.

Zo gaat het altijd, iemand wordt geviseerd om de discussie aan de gang te houden. Deze keer had de discus het op mij gemunt.

“Jij mag het wel eens proberen om vier kinderen met de fiets op twee verschillende locaties af te zetten, op tijd op je werk arriveren en 's avonds op tijd terug zijn voor de naschoolse opvang sluit.” antwoord ik gepikeerd. “Denk jij nu echt dat ik dat niet geprobeerd heb!”

Om de week zijn de kinderen bij mij en dan gebruik ik mijn auto om praktische redenen. Maar de andere week, hang ik inderdaad de groene geitenwollensokkenridder uit, beter dat dan helemaal niets doen.

Ik bedenk me dat de mensen die ik zie fietsen ofwel kinderen zijn op weg naar school ofwel oude mensen, die de tijd nog gekend hebben dat de wegen aangelegd werden en dat in de buurt alleen nonkel Jules een auto had.

De ludieke staking van de christelijke vakbond van vorig jaar, heeft wél iedereen op de fiets naar het werk gekregen, althans voor één dag. Toen stond het land echt op zijn kop. De staking hield in dat iedereen met de fiets naar het werk zou gaan. Je mocht vertrekken op het uur dat je normaal zou vertrekken en de tijd dat je te laat op je werk zou aankomen werd gecompenseerd door de vakbond. De hele dag hielden de werknemers hun fluohesje en fietshelm aan, uit protest. Het leek wel een verkleedpartijtje met als thema verkeersveiligheid. Op de radio hoorde je de volgende waarschuwing: 'gelieve de hoofdstad zoveel mogelijk te vermijden met de auto. Er wordt grote verkeershinder verwacht door wielerterroristen.' Dit was pas een protest dat de wereldpers op een positieve manier heeft gehaald. Of het effect zal hebben op de politiek is niet bewezen maar doen andere stakingen dat?

“Politici die bomen laten kappen zijn niet veel beter dan Hitler, het zijn allemaal massamoordenaars maar ze krijgen strafvermindering want het gaat hier over onvrijwillige doodslag” De vrouw moeit zich in het gesprek. Verbaasde blikken ruilen het zicht op haar decolleté voor haar gezicht. De discus wil haar repliceren dat dit toch wel je reinste onzin is. Maar zij steekt haar hand op om duidelijk te maken dat ze nog niet klaar is met haar betoog. “Bij Hitler ging het vergassen snel en werd zijn daad op één bevolkingsgroep

gericht. Nu worden de mensen door het tekort aan bomen, die de schadelijke CO₂ omzetten in zuurstof, ook vergast, weliswaar langzaam en stiekem maar het uiteindelijke resultaat is hetzelfde.” De vrouw trekt haar blouse strak naar beneden waardoor haar welvingen nog beter tot zijn recht komen.

“Dan zijn wij allemaal mede verantwoordelijk!” oppert de barman, die de discussie volgt omdat er geen andere klanten zijn dan wij. “Door het gebruik van onze auto, onze kachel die we voor de gezelligheid laten branden, door het vlees dat we opeten.”

“Als je met de fiets rijdt en er steekt een brommertje met veel moeite mij voorbij, man, dan weet ik weer waarom fietsen niet gezond is. Die zouden ze eerst moeten aanklagen.” Zegt Jos. Hij is een wielertoerist, elke dag 70 kilometer, maar om naar de bakker te gaan neemt hij wel zijn tien jaar oude auto.

“Als de politici nu een beetje meer moed hadden om fundamenteel iets te veranderen!” De vrouw klopt met haar vuist op de toog. “Maar zij kijken niet op lange termijn, ze focussen zich enkel op de komende vijf jaar en hoe ze zoveel mogelijk stemmen kunnen halen bij de volgende verkiezingen.”

“We worden tegenwoordig met het smogalarm wel gewaarschuwd wanneer de kans bestaat dat we vergast worden.” Zeg ik laconiek.

De discus neemt het gesprek terug in handen: “Inderdaad het CO₂ gehalte is nog nooit zo hoog geweest. Dit wordt opgenomen door de oceanen en de bomen en planten, maar daar blijft het dan ook in zitten, gedurende duizenden jaren. De aarde reguleert zichzelf, bij meer CO₂ gaan de planten sneller groeien om meer CO₂ te kunnen opnemen, zo wordt onze planeet een beetje groener.”

De vrouw onderbreekt hem: “Maar die planten hebben dan ook meer water nodig waardoor de rivieren dreigen op te drogen.”

“Maar door het teveel aan CO₂ en andere schadelijke stoffen, warmt de aarde op en smelten de ijskappen, dus meer water.” Valt de discus haar terug aan. Het stemvolume is bij beide al tien decibel gestegen, de muziek die zacht op de achtergrond speelt wordt helemaal overstemd.

“Zoals je net zei, reguleert de aarde zichzelf, er gaat geen energie verloren maar hoeveel kan het systeem nog aan voordat de limiet is bereikt. Als het systeem stuk is, is er geen sprake meer van de blauwe planeet?”

Wij zitten geamuseerd naar het geping-pong te luisteren, die twee zijn aan elkaar gewaagd.

Ik moet denken aan de opmerking die mijn oudste zoon onlangs hierover had.

Mijn oudste zoon, een pientere jongen van elf jaar, had me gevraagd waarom de mensen spreken over de blauwe planeet. Hij denkt, niet zoals de meeste kinderen, over alles na. “Kan het zijn,” opperde mijn zoon, “dat het een verdoken manier van reclame is voor de liberalen om iedereen ervan te overtuigen dat zij de aarde zouden moeten regeren?” De groenen, de roden en de andere partijkleuren zullen met deze redenering niet blij zijn, had ik hem gezegd.

“Het heeft allemaal te maken met verantwoordelijkheid.” brengt de vrouw me terug bij de les. “Niet de verantwoordelijkheid van het hier en nu, het geld verdienen om onze familie te kunnen onderhouden. Nee, de verantwoordelijkheid voor onze maatschappij en de mensen die erin leven. Onze maatschappij is minder een maatschappij van maten, kameraden, fraternité, 'één voor allen, allen voor één', aan het worden. Maar meer een maatschappij van maten en gewichten, voldoen aan een maatstaf. Waar is de liefde, het mededogen. Dat is nou net de verantwoordelijkheid die de politici moeten nemen. Niet nog meer regels maken of GAS-boetes verzinnen maar meer inzetten op menselijkheid, broederlijkheid. Als je een boete kan uitvaardigen voor een hond die te veel blaft, kunnen

we dat dan ook niet omdraaien naar een positief iets. Je krijgt geen boete als je elke week een bejaarde bezoekt. Vrijwilligerswerk is een uitstervende bezigheid geworden. Soms heb je mensen nodig die de gaatjes vullen waar een job geen invulling aan kan geven zodat iedereen van een voller leven kan genieten. Vriendschap, vriendelijkheid, behulpzaamheid zonder iets terug te verwachten; gaatjes die onbetaalbaar zijn maar toch zo kostbaar. Het basisinkomen voor iedereen zou dit misschien wel kunnen bewerkstelligen.”

Wie is die vrouw? Zit ze in de politiek? Ze heeft in elk geval de looks en het stel hersenen om er te komen in de wereld.

Zonder iemand de kans te geven ook iets te zeggen gaat ze verder: “Belgische oud-premier Mark Eyskens, schreef ooit dat de drie waarden van de Franse revolutie - gelijkheid, vrijheid en broederlijkheid - in verschillende perioden zouden worden gerealiseerd: de gelijkheid in de negentiende eeuw, de vrijheid in de twintigste; de eenentwintigste eeuw zou dan de eeuw van de broederlijkheid moeten worden. Ik vrees dat hij de ideologie had maar dat het anders is uitpakkt. Ik denk dat ze onze tijd later de materialistisch-egoïstische tijd gaan noemen. Wij houden geen rekening met onze achterkleinkinderen, dat zij nog kunnen ademen of ruimte hebben om te spelen. Tijdens de geschiedenisles wordt dan gesproken over de prehistorie, de klassieke oudheid, middeleeuwen, nieuwe tijd, de nieuwste tijd, de materialistisch-egoïstische tijd en dan de eigen tijd. Hopelijk leven er dan nog mensen.”

De discus zijn mond valt open, het kwijl loopt er nog net niet uit, dit is zijn droomvrouw. De discus is onder de indruk, geen andere vrouw heeft het ooit klaargespeeld dat hij zwijgt.

“Politici kunnen het niet alleen,” merkt Jos fijntjes op, “wij moeten allemaal meehelpen en niet alleen in België maar mondiaal.”

“Ja,” bevestigt de vrouw, “daarvoor zijn er de klimaatconferenties.”

“De laatste in Parijs, is al bekrachtigd door de Verenigde Staten, China en Europa.” brengt de barman in. “Hopelijk zijn het geen loze beloften.”

“Dat is allemaal een ver-van-mijn-bed-show.” de discus maakt een armbeweging waarbij hij het allemaal schijnbaar weggooit. “Ik wil wel meehelpen maar praktisch is de maatschappij rond koning auto gebouwd. Alles moet snel gaan, geen tijd te verliezen. Elk jaar een economische groei, meer en nog eens meer geld verdienen. Het duurt generaties om dit systeem te reorganiseren en dan is het misschien te laat.”

De vrouw nipt van haar glas witte wijn. De discus slurpt aan zijn koffie. Mijn pint bier is leeg en ik geef een rondje voor heel het café. Er is niemand bij gekomen en de deur is ondertussen al op slot, vijf voor twaalf. Is het haar décolleté of de drank die ons verstand trager laat werken? Zij lijkt hier geen last van te hebben en gaat verder: “Economie is belangrijk: money makes the world go round. Een economisch basisprincipe is dat van vraag en aanbod: iets waar er veel van is, is goedkoop, iets waar er maar één van is, is heel duur. Het wordt tijd dat iedereen begint te beseffen dat er maar één aarde is en dat, zelfs in economisch opzicht, deze dus onbetaalbaar is. Ze is uniek en nodig voor het voortbestaan van onze soort.”

Mijn gedachten dwalen weer af. De schijnbaar simpele vraag van mijn zoon schiet deze keer door mijn gedachten: “Hoe is de aarde ontstaan?” vroeg hij toen zijn bord met broccoli en worst voor zijn neus stond. En hij ging verder: “In de godsdienstles zegt de leraar dat de aarde geschapen is door God in zeven dagen, om correct te zijn in zes, de zevende was zijn rustdag en toen zag hij dat het goed was.” Ik onderdrukte een glimlach, juist is juist. “Tijdens de les wereldoriëntatie spreekt de leraar over de aarde, de planeten en de sterren, die door de oerknal zijn ontstaan.” De vertwijfeling stond in zijn ogen te lezen. Ik had toen enkel geantwoord: “eet je bord leeg!”

Ik was zelf zo ondersteboven van de redenering van mijn zoon dat het mijn geloof in God aan het wankelen bracht en nu even niet wist wat ik moest antwoorden.

Als de borden leeg waren, herpakte ik me. Ik ben voorstander om mijn kinderen een kritische kijk te laten ontwikkelen op hetgeen hun voorgeschoteld wordt en dus schoof ik de vraag terug: "Wat denk jij? Hoe is de aarde ontstaan?"

"Ik denk, maar dat is mijn theorie," zei hij gewichtig, "dat God het verhaal over de oerknal en de evolutietheorie ook heeft ontworpen. Als je een bom kan laten ontploffen, waardoor een heel sterrenstelsel ontstaat waarom zou je dan ook geen planeet met alles erop en eraan kunnen ontwerpen. Ik denk alleen dat God spijt heeft dat hij er mensen op gezet heeft, die de aarde claimen en denken dat ze ermee kunnen doen wat ze willen."

Hij pauzeerde even.

"Er zijn wel enkele dingen die ik niet goed begrijp. In de bijbel heb je het verhaal van Noach en de ark, heeft God toen al voorspeld dat door de opwarming van de aarde het waterpeil zal stijgen? We zullen terug een ark moeten bouwen. Per continent een ark? Maar hoe zit het dan met de mensen? Van elk continent een koppel? Maar wat als die geen kinderen kunnen krijgen? Een hedendaags probleem. En zijn dit dan wel de originele bewoners van dat continent? Met de vele vluchtelingen, die zich prachtig aanpassen, uiteraard, is na verloop van tijd niet meer duidelijk wie er nu inheems of uitheems is. Al vraag ik me af of dit een probleem zou moeten zijn. De wereld is van iedereen. Grenzen zijn artificieel. Hoe meer grenzen, hoe meer mensen gaan denken dat ze recht hebben op dit kleine stukje aarde waar ze op wonen."

Mijn zoon heeft het moeilijk om de wereldproblemen van zich af te zetten. Zouden de politici zich daar ook zo'n zorgen over maken? Het zou eigenlijk wel moeten, die worden daarvoor betaald.

Ik had al die tijd de vrouw wezenloos aangestaard waarop deze nerveus op haar barkruk iets verder van mij af schoof. De discus probeerde ondertussen vruchteloos op het onderwerp sex uit te komen maar de vrouw was een taaie tante die niet in de discus zijn val trapte. Hij heeft geprobeerd haar inbreng te bagatelliseren, door seksistische toespelingen te maken om zo te verhullen dat hij zijn meerdere was tegengekomen. En dan nog wel in de gedaante van een vrouw!

Deze vrouw heeft meer dan alleen een prachtige décolleté, ze heeft hersenen en richt haar pijlen nu enkel op de discus voor de totale vernedering.

"We zeggen snel ons sterrenstelsel, onze aarde. Maar als je er 'onze' aarde van maakt, brengt dit een verantwoordelijkheid met zich mee. Als iets van ons is moeten wij er ook samen zorg voor dragen."

Gaan we de filosofische toer op?

"Mooie woorden allemaal," lacht de discus uit de hoogte, "maar dat brengt niemand in beweging om zijn gedrag te veranderen."

"Ik zal het anders formuleren: heb jij een gsm?"

"Ja, uiteraard, ik ben niet wereldvreemd."

"Laat jij die vallen, gooi jij daar mee, trap je daarop, laat je iemand anders daar applicaties opzetten zonder dat je dat wil,...?"

"Nee, ik draag daar wel een beetje zorg voor, je weet niet hoe duur dat die is, zeker!"

"Omdat dat jouw gsm is?"

"Ja, maar ik zou ook zorg dragen voor jouw gsm als je mij dat zou vragen."

Waar dit naartoe gaat, weet enkel de vrouw, die het traject zorgvuldig lijkt te hebben uitgedokterd.

"Beschouw jij de aarde als jouw planeet?"

"Ja, ik ben geen marsmannetje."

"Waarom draag je **daar** dan geen zorg voor?"

Algemene stilte.